

Persbericht

Vanaf 27 juni in museum Beelden aan Zee:

Rui Chafes X Alberto Giacometti Gris, Vide, Cris III

18 juni 2026 - Van 27 juni 2026 tot en met 10 januari 2027 presenteert museum Beelden aan Zee *Rui Chafes X Alberto Giacometti: Gris, Vide, Cris III*. Deze internationale tentoonstelling brengt het werk van de Portugese kunstenaar Rui Chafes samen met dat van de Zwitserse modernist Alberto Giacometti. Met zijn indrukwekkende installaties biedt Chafes een nieuwe, verstilde en zintuiglijke ervaring van Giacometti's wereldberoemde sculpturen. *Gris, Vide, Cris III*, de derde tentoonstelling in een internationale reeks, wordt georganiseerd door museum Beelden aan Zee in samenwerking met de Fondation Giacometti in Parijs en de Calouste Gulbenkian Foundation in Lissabon. www.beeldenaanzee.nl.

Curatoren: Helena de Freitas en Brigitte Bloksma

De Portugese hedendaagse kunstenaar Rui Chafes (Lissabon, 1966) werd geboren in hetzelfde jaar waarin Alberto Giacometti (Borgonovo, 1901 – Chur, 1966) overleed. Hoewel ze zijn gescheiden door tijd, plaats en vormtaal, delen zij een artistiek streven: transcendentie en het zichtbaar maken van het onzichtbare. Ze onderzoeken ieder op een eigen manier hoe sculptuur getuige is van aanwezigheid én afwezigheid, een spanning tussen lichaam, ruimte en geest. Waar Giacometti dit bereikt via een proces van reduceren, onderzoekt Chafes juist de grenzen van ijzer.

De tentoonstelling *Rui Chafes X Alberto Giacometti: Gris, Vide, Cris III*, georganiseerd in samenwerking met de Fondation Giacometti en de Calouste Gulbenkian Foundation, toont de sculpturen van beide kunstenaars voor het eerst samen in Nederland. “Na de succesvolle tentoonstelling van *Ryan Gander X Edgar Degas* krijgt museum Beelden aan Zee opnieuw de kans om twee grootmeesters in een unieke ontmoeting bijeen te brengen,” aldus Brigitte Bloksma, directeur en co-curator van de tentoonstelling. “De architectuur van ons museum met het natuurlijke lichtspel vormt de ideale ruimte voor deze ontmoeting waarbij Chafes ons op een nieuwe manier met het werk van Giacometti laat kennismaken. Het is een tentoonstelling die niet alleen gezien, maar ook ervaren wil worden.”

Het concept van *Gris, Vide, Cris* — Grijs, Leegte, Schreeuw — is ontleend aan het gelijknamige gedicht van Giacometti en vat de thematische kern van de bijzondere ontmoeting tussen de twee kunstenaars samen. Voor Chafes verwijst het grijs naar het moment tussen zichtbaarheid en verdwijnen, de leegte naar de ruimte waarin die ervaring vorm krijgt en de schreeuw naar de intensiteit van de menselijke ervaring. De tentoonstelling ontvouwt zich precies in dat tussengebied, waar de fragiele mensfiguren van Giacometti resoneren binnen de stille, contemplatieve wereld van Chafes.

Het sculpturale werk *La Nuit* is een van de hoogtepunten van de tentoonstelling. Rui Chafes ontwierp deze ijzeren structuur rondom Giacometti's eerste studie in gips,

Le Nez (1947–1950) in opdracht van de Fondation Giacometti in 2018. In dat jaar werd de eerste *Gris, Vide, Cris* tentoonstelling georganiseerd in de Franse vestiging van de Calouste Gulbenkian Foundation, in samenwerking met de Fondation Giacometti. Vijf jaar later leidde deze samenwerking tot een nieuwe tentoonstelling in het hoofdgebouw van de Calouste Gulbenkian Foundation in Lissabon. Voor *Gris, Vide, Cris III* in museum Beelden aan Zee selecteerde curatoren Brigitte Bloksma en Helena Freitas tien sculpturen van Giacometti die voor Chafes het uitgangspunt vormen voor een reeks beelden, waarvan meerdere speciaal voor deze gelegenheid zijn gemaakt.

Centraal in de tentoonstelling staat niet alleen het lichaam als sculptuur, maar ook het lichaam in relatie tot de ruimte en de bezoeker. In het samenspel tussen Giacometti en Chafes openbaart zich een mensbeeld dat even kwetsbaar als tijdloos is. Waar Giacometti's uitgerekte figuren balanceren tussen materialiteit en verstillig, tast Chafes met zijn ijzeren beelden de grenzen af tussen lichamelijkheid en leegte. Hij nodigt bezoekers uit om zijn werken te betreden. *Au-delà des yeux* en *Lumière* zijn donkere installaties met lange architecturale gangen waarin verschillende beelden van Giacometti op een hele andere manier te zien zijn. Met deze werken, toont de Portugese kunstenaar de menselijke figuur als een tijdelijke verschijning in een oneindige ruimte. Zo ontstaat een krachtig spanningsveld tussen kwetsbaarheid en monumentaliteit, en tussen vorm en het onzichtbare.

Alberto Giacometti

Alberto Giacometti studeerde tekenen, schilderen en beeldhouwen, eerst een korte tijd in Genève en daarna in Parijs. Hij keerde zich al snel af van de academische traditie omdat hij steeds meer geïnteresseerd raakte in kubistische beeldhouwkunst en niet-westerse kunstvormen, en uiteindelijk sloot hij zich aan bij de surrealistische groep. Vanuit zijn eenvoudige atelier in Parijs, werkte de kunstenaar samen met de Surrealisten, totdat hij in 1935 uit de groep werd gezet vanwege zijn hernieuwde focus op modelleren naar directe waarneming.

Tijdens en na de Tweede Wereldoorlog ontwikkelde Giacometti steeds kleinere en slankere figuren, die de strijd en vervreemding van die tijd weerspiegelen. De nietigheid van de mens komt krachtig tot uitdrukking in zijn dunne, uitgerekte vormen die bijna lijken op te lossen in de ruimte. Deze tegelijk aanwezige en afwezige figuren geven een gevoel weer van eenzaamheid en existentiële onzekerheid. Giacometti probeerde het ongrijpbare gevoel van menselijke aanwezigheid en innerlijk leven tastbaar te maken. Ook zijn schilderijen en tekeningen getuigen van deze voortdurende zoektocht, waarmee hij een uitzonderlijk oeuvre creëerde dat tot op heden blijft inspireren.

Rui Chafes

Rui Chafes studeerde beeldhouwkunst in Lissabon en vervolgde zijn opleiding aan de Kunstakademie in Düsseldorf onder Gerhard Merz. Tijdens zijn studie vertaalde Chafes de *Fragmenten* van Novalis naar het Portugees en publiceerde deze in een boek met tekeningen. Hij raakte diep beïnvloed door de romantische dichter en diens ideeën over melancholie, doodsverlangen en de nacht, als sleutels om de werkelijkheid en de 'ware' menselijke ziel te begrijpen. Novalis' stelling dat alle natuurkrachten één alomvattende kracht vormen, werd leidraad voor Chafes' abstracte en soms semi-figuratieve sculpturen.

Chafes behoort tot een generatie kunstenaars die het sculpturale herdefinieert als een spirituele ervaring. Sinds de jaren negentig bouwt hij aan een consistent oeuvre van ijzeren sculpturen, vaak matzwart en gesloten van vorm, maar doordrongen van een intense geladenheid. Geheel in de geest van de late romantiek refereren ze niet enkel aan de leegte van het menselijke bestaan, maar ook aan de ambivalentie van het lichaam als zowel een 'kooi' waarin het 'ik' gevangen zit als een beschermend pantser dat het innerlijk afschermt van een fysiek en mentaal bedreigende omgeving. Zijn sculpturen worden niet gegoten maar geplooid uit plaatstaal, en ontstaan zo 'uit het niets'. Ondanks hun zware gewicht lijken ze door hun pure vorm en de schijnbare afwezigheid van materialiteit bijna te zweven. Ze bevinden zich in een zone tussen perceptie en realiteit, tussen leven en dood, tussen geest en lichaam. Dit bevreemdende effect, in combinatie met de voor onze tijd atypische romantische en existentiële thematiek die 'vergeten' gevoelens van eenzaamheid, onthechting en melancholie oproepen, maakt Rui Chafes tot een van de meeste relevante beeldhouwers van onze tijd.

Museum Beelden aan Zee

Met zijn unieke ligging aan zee en bijzondere architectuur is museum Beelden aan Zee in Den Haag de afgelopen dertig jaar uitgegroeid tot een toonaangevende plek voor moderne en hedendaagse beeldhouwkunst in Nederland en ver daarbuiten. Sinds de oprichting in 1994 heeft het museum met zijn tentoonstellings- en publieksprogramma nationale en internationale erkenning verworven. Bekende eerdere tentoonstellingen zijn onder andere Ryan Gander en Edgar Degas (2025-2026), Ana Oosting (2025), Joan Miró (2024-2025), Henry Moore (2023), Niki de Saint-Phalle (2019), Zadkine (2018) en Picasso (2016).

Georganiseerd in samenwerking met:

MUSEUM
BEELDEN

AAN ZEE

FONDATION-
GIACOMETTI

CENTRO DE ARTE MODERNA
GULBENKIAN

Met dank aan:

**VRIENDEN
LOTERIJ**

elke dag plezier

Noot voor de redactie:

De persvoorbezigting wordt gehouden op donderdag 25 juni van 12.00-14.30 uur.

Mocht u vragen hebben, neemt u dan contact op met: museum Beelden aan Zee, Marita Smit: smit@beeldenaanzee.nl / +31 (0)6 2000 10 83.

Persbericht en afbeeldingen in lage resolutie zijn te vinden op:

<https://www.beeldenaanzee.nl/nl/pers>. Voor afbeeldingen in hoge resolutie dient u contact op te nemen met de persafdeling van museum Beelden aan Zee: pr@beeldenaanzee.nl.